

sdružení občanů
chorvatské
národnosti v ČR

CRYPTOMANIA

Po stopách moravských Chorvatů

Hra plná hádanek pro děti od pěti let

Víte, kdo jsou moravští Chorvati? To jsou lidé, kteří kdysi dávno žili v teplých jižních krajích daleko od České republiky – v Chorvatsku. Jenže před více než čtyřmi sty lety v jejich zemi hrozila válka, a tak Chorvati utíkali do jiných zemí, kde by mohli pokojně žít a hospodařit.

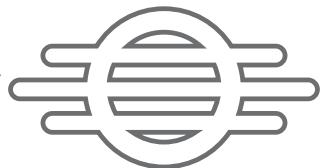
Někteří z nich doputovali až sem k nám na Moravu – do Jevišovky a dalších okolních vesnic. Zalíbilo se jim tu, usadili se tady

a pilně pracovali na tom, aby jejich vesnice vzkvétaly. Dnes tu tedy na ulici potkáte i ty, jejichž prapraprapraprababička nebo praprapraprapradědeček přišli až z dalekého Chorvatska.

Vydejte se s námi na dobrodružnou výpravu po stopách pravých moravských Chorvatů a odhalte všechna tajná hesla, která jsou pro vás cestou ukryta!

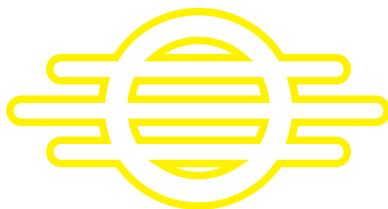
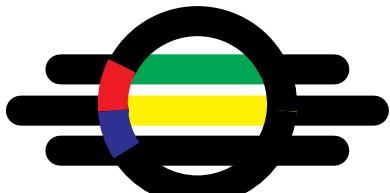
Jak začít hru?

Než začnete luštit první hádanku, stoupněte si na ulici vedle modro-bílého Chorvatského domu a to tak, abyste měli kostel přímo za zády a Chorvatský dům po pravé ruce. Máte? Pak se vydejte přímo za nosem a sledujte domy na pravé straně ulice. Až objevíte bílý dům s hnědými vraty a znakem stejným jako na obrázku, jste na místě!

1. hádanka

Ve znacích je ukryto tajné heslo. To se objeví, když vybarvíte znaky vpravo podle vzoru v levém sloupci. Ale nezapomeňte, do modrého obrysu patří jen modrá barva, do zeleného zelená a tak dále...

Vyřešeno?

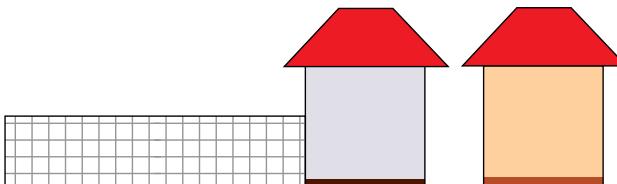
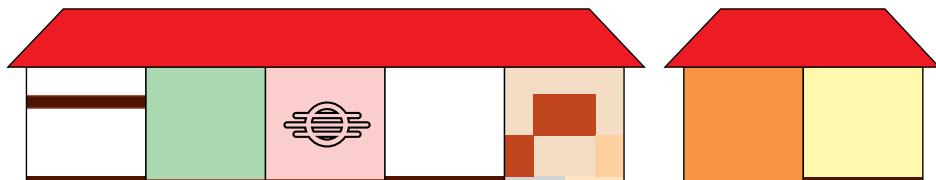
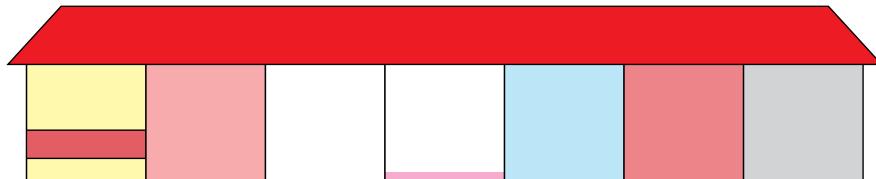
Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

HESLO:

Jak dál?

Vidíte vlevo ten žlutý dům s růžovým pruhem? A za ním celý růžový dům? Pokud budete sledovat postupně všechny domky na levé straně ulice, dojdete až k dalšímu stanovišti.

Jen pozor: někdy je potřeba se rozhlížet pořádně. Třeba když je mezi domky mezera nebo dokonce silnice.

Pokud jste našli i poslední domek, stačí se dobře rozhlédnout a uvidíte pomník.
Zjistíte spolu s rodiči, komu je věnován?

2. hádanka

Už víte? Pomník je věnován památky moravských Chorvatů, kteří zemřeli v obou světových válkách. Básničce, jež je napsána nahoře na pomníku, nejspíš rozumět nebudeste. Je totiž psaná v jazyce moravských Chorvatů.

Máme pro vás tedy alespoň básničku v češtině. Když rýmy správně doplníte, získáte další tajné heslo.

Na zápraží mhouří očka
mourovatá velká _ _ _ _ _

Lidé oblečou si svoje
malované, zdobné _ _ _ _ _

Tiše vrní, sní o moři,
v krbu v domě oheň _ _ _ _

A až bude dozpíváno,
po noci pak přijde _ _ _ _

Na ohni se peče kanec,
večer bude zpěv a _ _ _ _

Dobré lidi potkáte,
tady bydlí _ _ _ _ _

Chorvatské jsou hody skvělé,
budou trvat tři dny _ _ _

Vyřešeno?

Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

HESLO:

--	--	--	--	--	--	--

Jak dál?

K další hádance pokračujte dál po hlavní silnici. Vpravo minete hřiště, kde dovádí děti, zleva se line vůně pečiva a ovoce, kterou právě ted’ přerušil smrad zastavujícího autobusu. V dálí vpravo se tyčí věž kostela. Vpravo jsou staré vinné sklípky a dál v ulici výrazné barevné domy. Postupně potkáte třeba borůvkový, hned za ním žluto-zelený, pak šmoulový, jahodový, brčálový a na konci dva pomerančové hned za sebou.

A jste na místě. Hned za tím druhým pomerančovým domem stojí naučná cedule. Najdete na ní obrázek s chorvatskými kroji, o kterých se mluvilo v básničce?

3. hádanka

Vidíte tu velkou budovu přímo přes silnici? To dřív bývala škola, kam chodily české i chorvatské děti. Všechny se postupně naučily chorvatsky i česky, ale nějaká slůvka si přece jen pletly. Hlavně slova, která se vyskytují v češtině i chorvatštině, ale v každém jazyce znamenají něco úplně jiného.

Když na obrázku správně spojíte tyto matoucí dvojice slov, získáte další heslo.

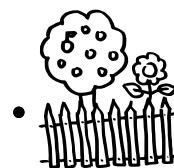
čas • • stan

pas • •

vrt
palac
hlad

sir
písмо

kosa

Slovniček

čas
hlad
kosa
palac
pas
písмо
sir
stan
vrt

počasí
chlad
vlasy
palec
pes
dopis
sýr
dům
zahrada

Vyrešeno?

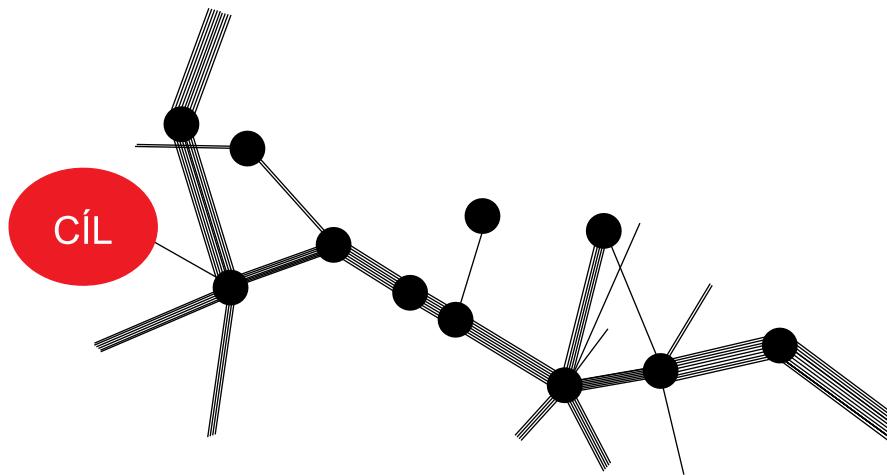
Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

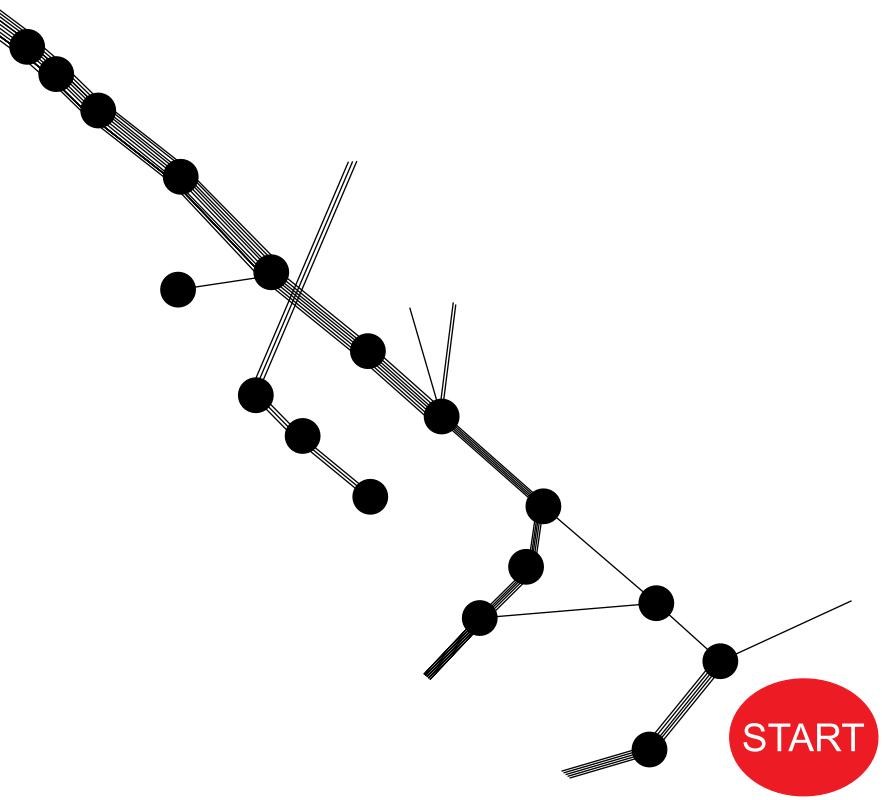
HESLO:

--	--	--

Jak dál?

Na cestu za dalším heslem se vydejte podél elektrického vedení, jež máte nad svými hlavami. Start je přímo u informační tabule. Cíl je u domku s malovaným obrázkem hroznu. Našli jste?

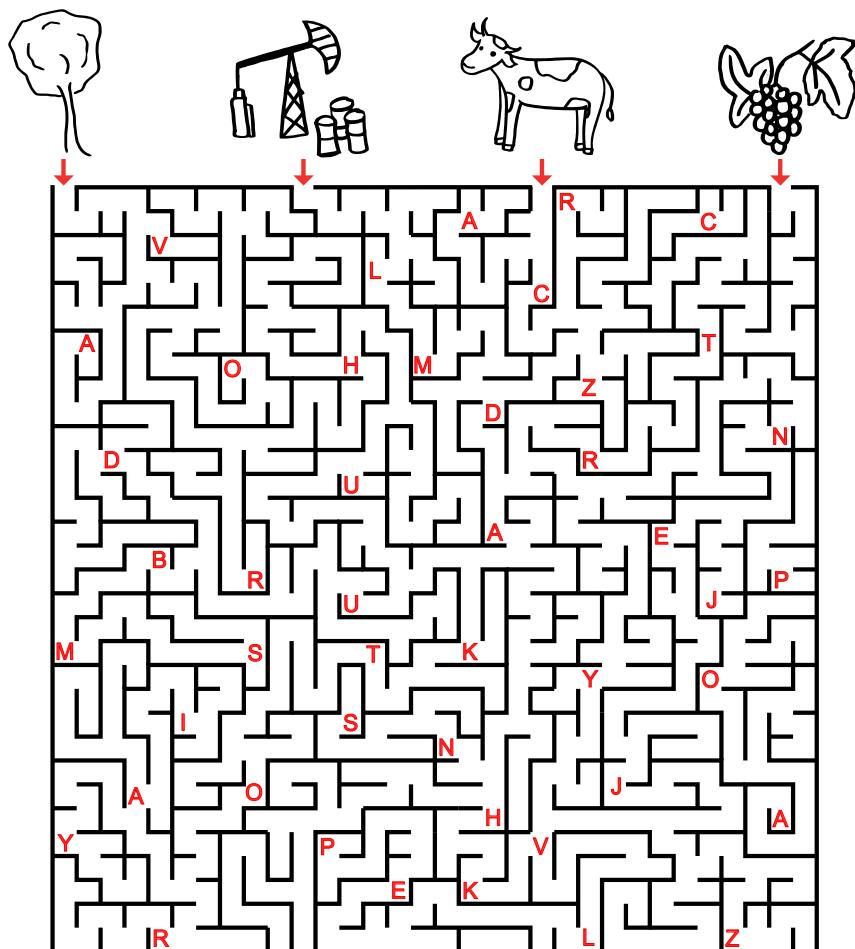

4. hádanka

Víte, co se z čeho vyrábí? A najdete mezi těmito dvojicemi správnou cestičku v bludišti? Chorvati byli zkušení zemědělci a tady v Jevišovce pěstovali také vinnou révu. Proto ve vesnici uvidíte mnoho sklípků a na některých domech namalované hrozny.

Další tajné heslo získáte, když najdete správnou cestu od hroznu až k a cestou posbíráte všechna písmenka.

Vyřešeno?

Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

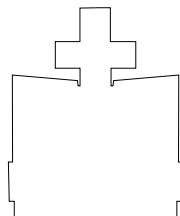
HESLO:

--	--	--	--	--	--	--

Jak dál?

Stačí se pozorně rozhlednout kolem sebe a bystrému zraku jistě neunikne věc na obrázku. Jenže kudy k ní?

Nejlepší bude projít přímo hlavní branou.

5. hádanka

Našli jste? V Jevišovce spolu pokojně žili Chorvati, Češi i Němci. Nyní vedle sebe odpočívají na místním hřbitově. Odhadnete podle jmen na náhrobcích, kdo jsou Chorvati, kdo Češi a kdo Němci? Není to tak jednoduché.

Jak získat další heslo? Zkuste najít náhrobky na fotkách. Poradíme, že jsou všechny v levé části hřbitova. Na každé fotce však část náhrobku chybí. Pojmenujte, co chybí, a další heslo máte v kapse!

1) A _____ 2) J _____ 3) K _____ 4) R _____ 5) V _____

Vyřešeno?

Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

HESLO:

--	--	--	--	--	--

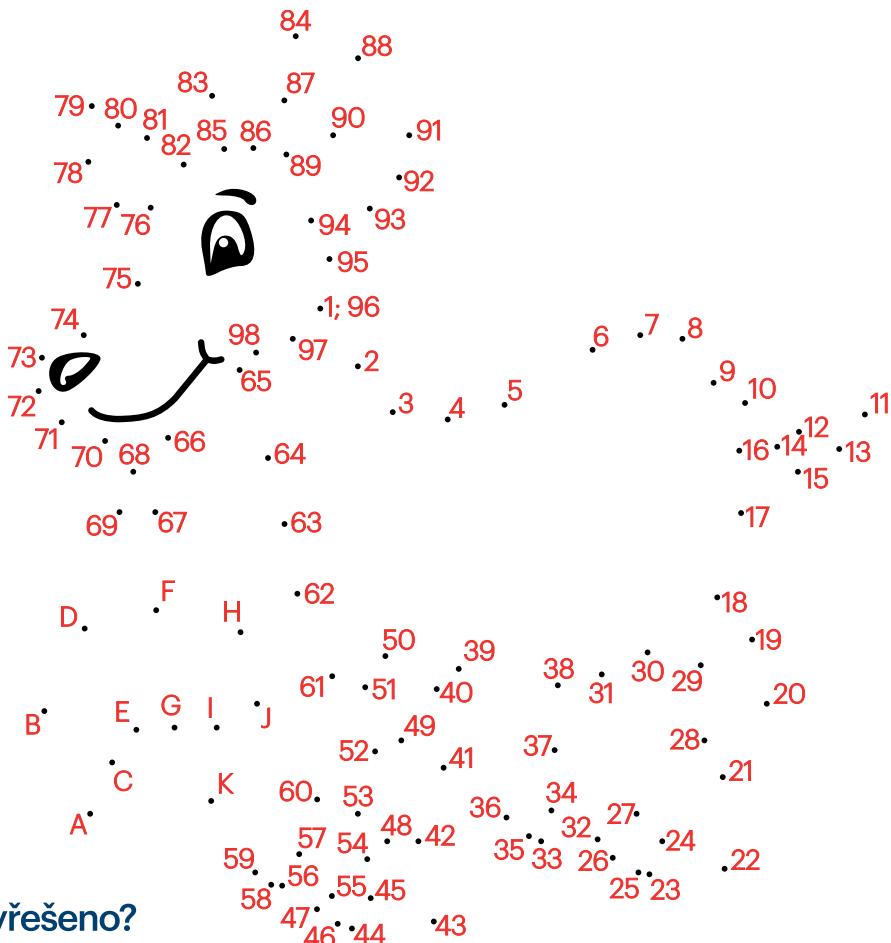
Jak dál?

Postavte se zády k prostředku památníku, jehož obrys máte nakreslený vpravo nahoře v brožurce. Patami si stoupněte na první dlaždice a přikrčte se. Hlavička anděla s jedním křídlem vám na obzoru ukáže známou budovu, kde naše dobrodružné putování končí.

6. hádanka

A jste u cíle! Přestože dnes už ve vesnici mnoho moravských Chorvatů nežije, jednou za rok, první zářijový víkend, se ze všech koutů republiky sjedou Chorvati do Jevišovky a slaví svátek zvaný kiritof. Jevišovka opět ožije zdobenými kroji, zpěvem a všeobecným veselím.

Posledním heslem je zvíře, které při žádném kiritofu nesmí chybět! Ten místní se jmenuje Kvido a každoročně ho můžete potkat ve slavnostním průvodu. Pokud správně spojíte čísla od 1 až do 98 a písmena A až K, určitě už zvíře poznáte.

Vyřešeno?

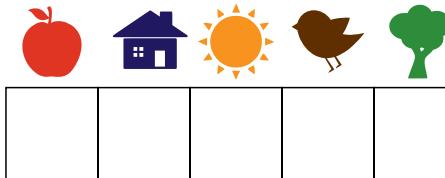
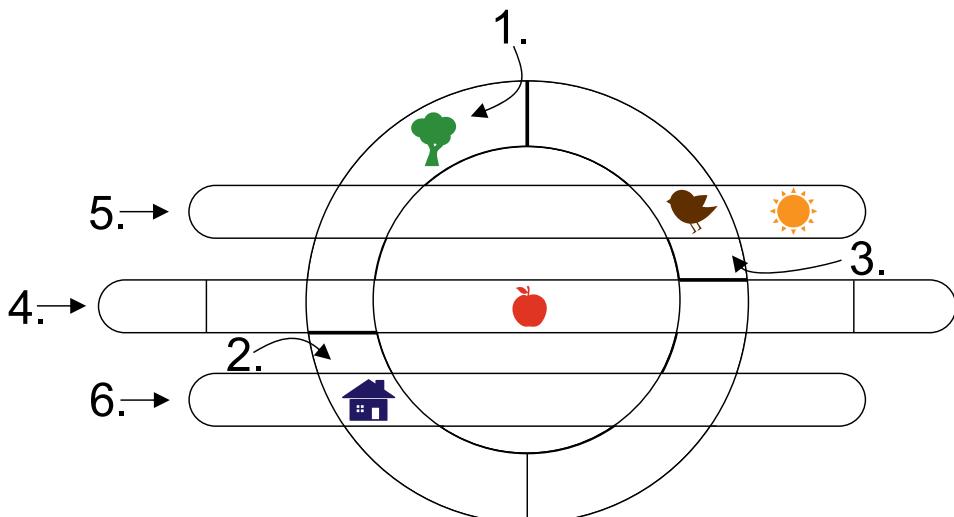
Napiš si zde, jaké tajné heslo jsi objevil/a. Určitě se ti bude ještě hodit.

HESLO:

--	--	--	--	--

Bonusová hádanka

Odhalili jste správně všechna tajná hesla? Jestli ano, zkuste je podle čísel a šipek vepsat do křížovky a získáte bonusové heslo.

Podařilo se vám vyřešit všechny hádanky?

Tak to vám gratulujeme! Očividně už jste mezi moravskými Chorvaty jako doma. Tak ahoj a na viděnou u dalších dobrodružství!

A pokud byste si přece jen nebyli některým heslem jisti, můžete si je všechny zkонтrolovat na stránce www.moravstichorvate.cz/detska-hra.

Děkujeme za podporu:

Úřad vlády České republiky

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Po stopách moravských Chorvatů – Hra plná hádanek pro děti od pěti let
Vydalo: Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s.

Text: Cryptomania s.r.o.

Kresba na obálce: Olga Pluháčková

I. vydání, 08/2017

www.moravstichorvati.cz, www.cryptomania.cz